UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Præbendis Et Dignitatibus. Titvlvs III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

cujuſvis alterius nominis officio ſe immiſcere, vel illud gerere aut exercere quovis modo præſumat, auctoritate Apoſtolica diſtrictius inhibemus. Decernentes extunc irritum & innane, quicquid contra hujuſmodi inhibitionis tenorem contigerit attentari. Nulli ergo, &c. noſtræ inhibitionis & conſtitutionis infringere. Datum Avin. 4. nonas Auguſti, Anno 2.

DE PRÆBENDIS ET DIGNITATIBUS.

TITVLVS III.

CAP. I.

Tempore hujus cap. obtinentes plures dignitates, perſonatus, vel beneficia curam animarum habentia ex diſpenſatione, virtute illius non poterunt retinere, niſi unum: & reliqua tenebuntur reſignare verbaliter & realiter coram ordinario ſub teſtimonio publico intra menſem à tempore notitiæ hujus ca. niſi fuiſſent Cardinales, aut Regum filii. Illi autem, qui plura talia ſine diſpenſatione obtinebant, poterunt ultimum retinere, reliquis forma præſcripta & ſub eodem tempore reſignatis. Qui verò deinceps tale habuerit beneficium, ſi cum illo ſecundum ſimile receperit, quamprimum illius poſſeſſionem habuerit, vel per eum ſteterit quo minus habeat, primum quo eſt ipſo jure privatus, modo prædicto reſignare tenetur: aliàs utrumq; perdit, & inhabilis fit ad ſacros ordines ſuſcipiendos, & ad quodcunq; beneficium habendum. Tandem, qui dicantur ordinarii, quantum ad præmiſſa, & quæ ſint beneficia curam animarum habentia, hic manifeſtatur. h.d. hæc extravagans, quæ eſt notabilis, & multùm practicabilis, & gravius obligat, quàm ca. de multa. eod. tit. in antiq. ut patet ad oculum.

Execrabilis quorundam tam religioſorum, quàm ſecularium ambitio, quæ ſemper plus ambiens eo magis fit inſatiabilis, quo ſibi amplius indulgetur, & improbitas importuna petentium à nobis & prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, non tam obtinuiſſe, quàm extorſiſſe plerunque noſcuntur, quod unus interdum etiam ad unum beneficium eccleſiaſticum minus idoneus, in diverſis eccleſiis, nedum vicinis, ſed etiam ab invicem longè diſtantibus, imò nonnunquam in diverſorum regnorum partibus ſituatis, duas aut tres, aut plures dignitates, perſonatus, officia ſeu prioratus, aut diverſa eccleſiaſtica beneficia curam animarum habentia poſſit diſpenſativè (cùm aliàs non liceret de jure communi) recipere, & ſimul licitè retinere. Vnde inter cætera inconvenientia, ſubſcripta ſequuntur, quòd videlicet interdum unus, qui unicum, quamvis modicum vix officium impleret ſufficienter, plurimorum ſibi vindicet ſtipendia, quæ multis literatis viris vitæ puritate ac teſtimonio bonæ famæ pollentibus, qui mendicant, poſſent abundè ſufficere, æqua diſtributione collata, habentibus ipſa paratur vagandi materia, divinus cultus minuitur, hoſpitalitas in ipſis beneficiis debita non ſervatur. Et dum non ſunt ſui in unaquaque regione rectores, eccleſiarum detrahitur commodis & honori, quæ carentes defenſorum auxilio in juribus ſuis, & libertatibus multipliciter collabuntur, & ruinis patent ædificia nobilia, quæ magnificentia extruxerat deceſſorum: & (quod amariùs eſt dolendum) animarum cura negligitur, & vitiorum fontibus fomentum periculosè præbetur. Nos itaque tot malis tantisq; diſcriminibus occurrere cupientes, omnes & ſingulas diſpenſationes ſuper receptione aut retentione plurium dignitatum, perſonatuum, officiorum, prioratuum aut beneficiorum, quibus cura animarum ſit annexa, ſub quacunque forma, vel expreſſione verborum à nobis, vel prædictis prædeceſſoribus cuicunque perſonæ conceſſas (Cardinalibus tamen ſanctæ Romanæ eccleſiæ, qui circa nos univerſali eccleſiæ ſerviendo ſingularum eccleſiarum commoditatibus ſe impendunt, ac Regum filiis, qui propter ſublimitatem eorum ac generis claritatem ſunt potioris prærogativa gratiæ attollendi, duntaxat exceptis) deliberatione ſuper hoc cum fratribus noſtris habita diligenti, de ipſorum conſilio, & ex certa ſcientia noſtra, in forma ſubſcripta duximus taliter moderandas, quòd per moderamen noſtrum effrenatam circa eaſdem perſonas talium beneficiorum multitudinem refrenemus: ipſique impetrantes fructu diſpenſationum hujuſmodi totaliter non fruſtrentur a. Statuimus itaque & de fratrum ipſorum conſilio ordinamus, quod obtinentes nunc ex diſpenſatione legitima pluralitatem hujuſmodi dignitatum, perſonatuum, officiorum aut prioratuum ſeu beneficiorum, quæ aliàs abſque diſpenſatione obtinere nequibant, unum tantum ex dignitatibus, perſonatibus, officiis, prioratibus, eccleſiis vel beneficiis hujuſmodi, quibus cura imminet animarum, cum dignitate, perſonatu vel officio, prioratu, eccleſia, vel beneficio ſine cura, quod habere maluerint, prætextu diſpenſationis ſufficientis circa id eiſdem indultæ, poſſint licitè retinere. Quæ tamen teneantur eligere intra menſem numerandum à tempore notitiæ conſtitutionis hujuſmodi: cæteris beneficiis cum cura vel ſine cura, quæ ipſius diſpenſationis prætextu tenebant, & quæ aliter non poterant de jure abſque diſpenſatione licitè retinere, quæ ex nunc vacare decernimus, coram ordinario ſub teſtimonio publico intra idem tempus verbaliter & realiter cum effectu dimiſſis: abſque eo quòd ad illa nunquam fiet eorum collatione ab eo qui facere poterit facienda, vel eorum adminiſtrationi ſe immiſcere præſumant. Alioquin tam his, quàm aliis omnibus beneficiis quæ virtute hujuſmodi noſtri moderaminis retinere poterant (ut præfertur) ſint ipſo jure privati, & prorſus inhabiles ad ſimilia beneficia obtinenda. Per hoc autem iis, qui dignitates, perſonatus, officia, vel alia beneficia, curam animarum habentia ex diſpenſatione, quæ jus b tribuit, juxta noſtram moderationem præſcriptam obtinent, & alia ſimilia beneficia noſtrarum, vel aliàs eorundem prædeceſſorum auctoritate literarum expectant, cum quibus eſt ut illa cùm vacaverint recipere, & unà cum obtentis retinere licitè valeant, diſpenſatum, nolumus derogari, quin ea cùm vacabunt, intra dicti temporis ſpatium poſſint eligere, & dimiſſis aliis recipere in forma præſcripta, ac licitè retinere: pœnas ſimiles incurſuri, ſi huic noſtræ contraire præſumpſerint ſanctioni. Porrò, quia quorundam oculos ſic avaræ cupiditatis vitium excæcavit, quòd plurima talia beneficia ſimul abſque diſpenſatione canonica retinere præſumunt: Nos de illis præſenti decreto ſtatuimus, ut omnia & ſingula beneficia ſic detenta, illo tantum retento, quod ultimò receperunt, dummodo in eo ex collatione canonica competat jus eiſdem, intra tempus, quod præſcribitur, limitatum, verbo & facto ac ſine fraude coram ordinario ſub teſtimonio ſimiliter publico dimittere teneantur. Quod ſi non fecerint, etiam illo ſint ipſo jure privati, in quo jus eis aliàs competebat, & inhabiles penitus ad quæcunque obtinenda eccleſiaſtica beneficia cenſeatur. Qui verò deinceps receperint dignitatem vel perſonatum, ſeu officium, aut aliud beneficium animarum curam habens annexam, ſi antea ſimile beneficium obtinebant, illud (quo ipſo jure, poſtquam ſecundi poſſeſſionem habuerint, vel per eos ſteterit dolo & fraude ceſſantibus, quo minus habeant, fore privati noſcuntur) abſque moræ diſpendio in ordinariorum manibus dimittere debeant pari modo: Alioquin extunc ſint ipſo jure ſecundo privati, & nedum ad ſacros ſuſcipiendos ordines, quin etiam ad habendum

a *Al. fraudentur.* b *Not. tex. pro ſtatuto faciente mentionem de beneficiis, quæ jure obtinentur: non in talia verò beneficia diſpenſativè retenta, per tex. hic Fin.*

quodam

quodcunque beneficium eccleſiaſticum inhabiles reputentur. Quæ omnia & ſingula beneficia vacatura (ut præmittitur) vel dimiſſa noſtræ & ſedis Apoſtolicæ diſpoſitioni de ipſorum fratrum conſilio reſervamus: Inhibentes, ne quis præter Romanum Pontificem, quacunque ſit ſuper hoc auctoritate munitus, de hujuſmodi beneficiis diſponere, vel circa illa per viam permutationis, vel aliàs innovare quoquo modo præſumat. Nos enim, ſi ſecus actum ſeu attentatum fuerit, irritum decernimus & inane. Cæterùm ordinarios intelligimus in caſibus ſupraſcriptis Epiſcopos, in quorum civitatibus vel diœceſ. conſiſtunt beneficia, ſeu aliquod eorum, quæ debent ſecundùm præmiſſa dimitti, aut ipſi, qui ea debent dimittere, commorantur, vel eccleſiis cathedralibus vacantibus, capitula earundem: & hi de beneficiis tam dimiſſis, quàm (ut præmittitur) perditis, nos, vel Apoſtolicam ſedem certificare ſtudeant, quamprimùm commodè poterunt indilatè, ut de illis ſalubriter diſponere valeamus. Quantum autem ad modificationem attinet antè factam, illa dumtaxat, necnon alia beneficia eccleſiaſtica, quocunque nomine nuncupentur, curam animarum habere cenſeantur, quæ parœcias habent, in quibus eſt animarum cura, non per vicarios perpetuos, ſed per rectores aut miniſtros beneficiorum ipſorum vel illorum temporales vicarios exercenda: necnon & illa quorum miniſtris ratione beneficiorum hujuſmodi competit viſitare, inquirere, procurationes recipere, ſuſpendere, excommunicare, ſeu ab excommunicationis & ſuſpenſionis ſententiis abſolvere de conſuetudine vel de jure: juribus aliis de animarum cura loquentibus in ſuo robore, quoad cætera, permanſuris. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrarum moderationis, ſtatutorum, conſtitutionum, reſervationis, inhibitionis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Avinioni 13. Cal. Decembr. Anno 2.

DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ, ET ECCLESIAE NON VACANTIS.

TITVLVS IV.

CAP. I.

Executores gratiarum, & judices cauſarum à ſede Apoſtolica dati in diœceſibus jam diviſis procedere poſſunt, ſicut ante diviſionem poterant. Et congruè ponitur ſub hoc titulo, cùm loquatur de executoribus, de quibus frequens mentio habetur in tit. de conceſſ. præben. lib. 6. patet in ca. Executor. ca. Si capitulo. & cap. Si ſib. Et potuiſſet ſituari ſub tit. de reſcript. vel de off. deleg. vel de ...

Sedes a Apoſtolica in ſuis actibus veritatem proſequens, lucem amans, libenter evitat nodoſæ ambiguitatis involucrum, illamque ſibi ſemper in ſuis ordinationibus reſervare cautelam intendit, ut de illis ita proveniat commodum, quòd aliis non immineat detrimentum.

Sanè pridem ad divini cultus augmentum, & ad ſalutem populi, quem in nonnullis civitatibus ac diœceſibus ſic multiplicavit altiſſimus, quòd in eorum ſingulis ſingulorum vultus nequibat (ut eum decet) unicus paſtor inſpicere, aut alias partes boni paſtoris implere, ſalubriter intendentes, in ipſis diœceſibus, quarum nonnullas in duas, & aliquas in plures diœceſes duximus dividendas, certas civitates & eccleſias ereximus cathedrales, quarum ſingulis proprias, diſtinctas & limitatas diœceſes juſſimus aſſignari. Verùm quia plures ante ordinationem ſeu diviſionem noſtram hujuſmodi tam à nobis, quàm à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, Apoſtolicas obtinuerunt literas ſuper beneficiis eccleſiaſticis in ipſis tunc integris diœceſ. vacaturis: quarum nonnullæ reſtant adhuc executioni mandandæ. Nos amovere volentes cujuſvis dubitationis ſcrupulum, qui circa executionem gratiarum ſuper hujuſmodi beneficiis conceſſarum poſſet forſan incidere, & providè conſiderantes attentius, quòd per ordinationem ſeu diviſionem noſtram prædictam jus ad rem expectantibus dicta beneficia antea competens ex ratione mutari non debet, quin adeò efficax in diviſis diœceſibus maneat, ſicut prius erat: auctoritate præſentium declaramus, quòd omnes & ſingulæ gratiæ ſuper beneficiis vacaturis ante diviſionem hujuſmodi in ipſis quondam integris diœceſibus à nobis, vel prædictis prædeceſſoribus perſonis quibuſcunque conceſſæ, tam in ipſis nunc diviſis, quàm in aliis diœceſibus deciſis ab illis, eiſdem modo & forma poſſint ſuo ordine a per executores inde datos, & alios, ad quos id pertinebit, ad debitam executionem adduci, quibus ante diviſiones ſæpefatas poterant & debebant. Idem etiam declaramus, quoad literas Apoſtolicas juſtitiam continentes: ut videlicet judices dati per illas in cauſis quarumlibet perſonarum, quæ nunc de hujuſmodi diœceſibus diviſis exiſtunt, poſſint juxta earum tenorem providè procedere, ac ſi dictæ diœceſes, de quibus mentio in literis eiſdem habetur, integræ remanſiſſent. Nulli, &c.

CAP. II.

Nullus impediat capitula, Archidiaconos, & alias perſonas in juribus, quæ ſibi competebant in eccleſiis integris, quin illa jura percipiant poſt diviſionem ipſarum, ſicut ante ſoliti erant percipere: quoniam in beneficiis diviſis habet quis eadem jura quæ habebat in integris: Et hoc cap. ſub hoc tit. fuit poſitum, quoniam declarat præcedens, ut clarè patet. Concor. cap. quia monaſterium. de relig. dom. in antiquis.

Ad apoſtolatus noſtri pervenit auditum, quòd aliquarum eccleſiarum per nos ab aliis eccleſiis ex certis cauſis, quæ ad hoc noſtrum animum induxerunt, auctoritate Apoſtolica diviſarum, prælati & ſubditi, capitulis, Archidiaconis, & aliis perſonis eccleſiarum, à quibus ſupradictæ eccleſiæ ſunt diviſæ, multipliciter injuriari præſumunt, non permittentes eos uti juriſdictionibus & juribus ſuis, ſicut ante diviſionem hujuſmodi utebantur. Quia igitur intentionis noſtræ non extitit, nec exiſtit, per diviſionem epiſcopatuum eccleſiarum, à quibus diviſiones factæ ſunt, capitulis, Archidiaconis, vel aliis perſonis velle aliquatenus derogare, niſi quatenus in diviſionum hujuſmodi literis Apoſtolicis continetur expreſsè: Nos præſentis auctoritate ſtatuti univerſis prælatis, capitulis, & aliis quibuſcunque perſonis eccleſiaſticis eccleſiarum deciſarum, & in cathedrales eccleſias per nos auctoritate Apoſtolica erectarum præcipimus, & mandamus, ne capitula, Archidiaconos, & alios perſonatus, vel dignitates, officia ſeu beneficia in prædictis primariis eccleſiis obtinentes, quo minus viſitationes exerceant, procurationes recipiant, juriſdictiones, & jura archidiaconalia, & alia bona obtineant in prædictis deciſis diœceſibus, ſicut ante diviſionem hujuſmodi obtinebant, niſi quantum in diviſionum hujuſmodi literis Apoſtolicis caveatur expreſsè, impediant quoquo modo, quouſque per ſedem Apoſtolicam aliud fuerit ordinatum. Si enim aliqui contra præſens præceptum agere vel facere præſumpſerint, nos præſumptores tales digna curabimus animadverſione punire. Nulli, &c. noſtrum

a *Hæc extravagans habetur inter communes ſub tit. de officio deleg. cum gloſſ. Gulielmi de Montelauduno.*

a *Ad hæc vide gloſſ. in tit. de defen. civit. §. quæ igitur. c. 3. Vide Clav. Cautiunculam in loco ab ordine. Imol. Nicol. Ever.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN